

Mục lục Cnkhxh 2021 - Mục lục môn Chủ nghĩa xã hội khoa học bản sách 2021

Chủ nghĩa xã hội khoa học (Trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng)

Scan to open on Studocu

Chương 1: NHẬP MÔN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC

I. Sự ra đời của chủ nghĩa xã hội khoa học

1. Hoàn cảnh lịch sử ra đời chủ nghĩa xã hội khoa học 12
 - a. Điều kiện kinh tế - xã hội 12
 - b. Tiền đề khoa học tự nhiên và tư tưởng lý luận 14
2. Vai trò của Các Mác và Phriđrích Ăngghen..... 17
 - a. Sự chuyển biến lập trường triết học và lập trường chính trị 18
 - b. Ba phát kiến vĩ đại của Các Mác và Ph Ăngghen 19
 - c. Tuyên ngôn của Đảng Cộng Sản đánh dấu sự ra đời của CNXHKKH 20

II. Các giai đoạn phát triển cơ bản của Chủ nghĩa xã hội khoa học

1. C. Mác và Ph Ăng ghen phát triển CNXHKKH 22
 - a. Thời kỳ từ 1848 đến Công xã Pari (1871) 22
 - b. Thời kỳ sau Công xã Pari đến 1895..... 23
2. V.I Lênin vận dụng và phát triển CNXHKKH trong điều kiện mới 25
 - a. Thời kỳ trước Cách mạng Tháng 10 Nga 26
 - b. Thời kỳ Cách mạng Tháng 10 Nga đến 1924 (Lênin mất) 28
3. Sự vận dụng và phát triển sáng tạo của CNXHKKH từ sau khi V.I Lênin qua đời đến nay
 - a. Thời kỳ từ năm 1924 đến trước năm 1991 31
 - b. Từ năm 1991 đến nay 33

III. Đối tượng, phương pháp và ý nghĩa của việc nghiên cứu CNXHKKH

1. Đối tượng nghiên cứu của CNXHKKH 39
2. Phương pháp nghiên cứu của CNXHKKH 43
3. Ý nghĩa của việc nghiên cứu của CNXHKKH..... 46
 - a. Về mặt lý luận 46
 - b. Về mặt thực tiễn..... 47

Chương 2: SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

I. Quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin về giai cấp công nhân và sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân

1. Khái niệm và đặc điểm của giai cấp công nhân.....	52
a. Khái niệm giai cấp công nhân	
- Về phương diện kinh tế - xã hội	53
- Về phương diện chính trị - xã hội	54
b. Đặc điểm của giai cấp công nhân	55
2. Nội dung sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân	
- Nội dung kinh tế	57
- Nội dung chính trị - xã hội	58
- Nội dung văn hóa, tư tưởng	59
3. Những điều kiện quy định và thực hiện sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân	
a. Điều kiện khách quan quy định sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân.....	60
b. Điều kiện chủ quan để giai cấp công nhân thực hiện sứ mệnh lịch sử	62
II. Giai cấp công nhân và việc thực hiện sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân hiện nay	
1. Giai cấp công nhân hiện nay	
a. Về những điểm tương đối ổn định so với thế kỷ XIX	65
b. Những biến đổi và khác biệt của giai cấp công nhân hiện đại.....	67
2. Thực hiện sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân trên thế giới hiện nay	
a. Nội dung kinh tế	69
b. Nội dung chính trị - xã hội	70
c. Nội dung văn hóa, tư tưởng	70
III. Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam	
1. Đặc điểm của giai cấp công nhân Việt Nam.....	72
2. Nội dung sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay	76
a. Nội dung kinh tế	77
b. Nội dung chính trị - xã hội	79
c. Nội dung văn hóa, tư tưởng	79
3. Phương hướng và một số giải pháp chủ yếu để xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay	
a. Phương hướng xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay	80
b. Một số giải pháp chủ yếu để xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam hiện nay	83

Chương 3: CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ THỜI KỲ QUÁ ĐỘ LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

I. Chủ nghĩa xã hội

1. CNXH, giai đoạn đầu của hình thái kinh tế - xã hội cộng sản chủ nghĩa 87
2. Điều kiện ra đời chủ nghĩa xã hội 90
 - a. Điều kiện kinh tế 90
 - b. Điều kiện chính trị - xã hội 91
3. Những đặc trưng bản chất của chủ nghĩa xã hội 93
 - CNXH giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội, giải phóng con người, tạo điều kiện để con người phát triển toàn diện 93
 - CNXH có nền kinh tế phát triển cao dựa trên lực lượng sản xuất hiện đại và chế độ công hữu về tư liệu sản xuất chủ yếu 95
 - CNXH là chế độ do nhân dân lao động làm chủ 98
 - CNXH có nhà nước kiểu mới mang bản chất giai cấp công nhân, đại biểu cho lợi ích, quyền lực và ý chí của nhân dân lao động 98
 - CNXH có nền văn hóa phát triển cao, kế thừa và phát huy những giá trị văn hóa dân tộc và tinh hoa văn hóa nhân loại 100
 - CNXH đảm bảo bình đẳng, đoàn kết giữa các dân tộc và có quan hệ hữu nghị, hợp tác với nhân dân các nước trên thế giới 101

II. Thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Tính tất yếu khách quan của thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội 104
2. Đặc điểm của thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội 107
 - a. Trên lĩnh vực kinh tế 107
 - b. Trên lĩnh vực chính trị 108
 - c. Trên lĩnh vực tư tưởng văn hóa 109
 - d. Trên lĩnh vực xã hội 109

III. Quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam

1. Đặc điểm quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam là bỏ qua chế độ tư bản chủ nghĩa 109
2. Những đặc trưng của chủ nghĩa xã hội và phương hướng xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay 112
 - a. Những đặc trưng bản chất của chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam 112
 - b. Phương hướng xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam hiện nay 114

Chương 4: DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VÀ NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

I. Dân chủ và dân chủ xã hội chủ nghĩa

1. Dân chủ và sự ra đời, phát triển của dân chủ 125
 - a. Quan niệm về dân chủ 126
 - b. Sự ra đời, phát triển của dân chủ 130
2. Dân chủ xã hội chủ nghĩa 132
 - a. Quá trình ra đời của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa 132
 - b. Bản chất của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa 135

II. Nhà nước xã hội chủ nghĩa

1. Sự ra đời, bản chất, chức năng của nhà nước xã hội chủ nghĩa 141
 - a. Sự ra đời của nhà nước xã hội chủ nghĩa 141
 - b. Bản chất của nhà nước xã hội chủ nghĩa 143
 - c. Chức năng của nhà nước xã hội chủ nghĩa 1 44
2. Mối qua hệ giữa dân chủ xã hội chủ nghĩa và nhà nước xã hội chủ nghĩa 147
 - a. Dân chủ xã hội chủ nghĩa là cơ sở, nền tảng cho việc xây dựng và hoạt động của nhà nước xã hội chủ nghĩa 147
 - b. Nhà nước xã hội chủ nghĩa trở thành công cụ quan trọng cho việc thực thi quyền làm chủ của người dân..... 148

III. Dân chủ xã hội chủ nghĩa và nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam

1. Dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam 149
 - a. Sự ra đời, phát triển của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam 149
 - b. Bản chất của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam 151
2. Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam 155
 - a. Quan niệm về Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam 155
 - b. Đặc điểm của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam 157
3. Phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam hiện nay 159
 - a. Phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam hiện nay 159
 - b. Tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ... 162

Chương 5: CƠ CẤU XÃ HỘI VÀ LIÊN MINH GIAI CẤP, TẦNG LỚP TRONG THỜI KỲ QUÁ ĐỘ LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

I. Cơ cấu xã hội – giai cấp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Khái niệm và vị trí của cơ cấu xã hội – giai cấp trong cơ cấu xã hội 166
 - a. Khái niệm cơ cấu xã hội – giai cấp..... 166
 - b. Vị trí của cơ cấu xã hội – giai cấp trong cơ cấu xã hội 167
2. Sự biến đổi có tính quy luật của cơ cấu xã hội – giai cấp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội 168

II. Liên minh giai cấp, tầng lớp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội 173

III. Cơ cấu xã hội – giai cấp và liên minh giai cấp, tầng lớp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Cơ cấu xã hội – giai cấp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam 177
2. Liên minh giai cấp, tầng lớp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam 182
 - a. Nội dung của liên minh giai cấp, tầng lớp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam 183
 - Nội dung kinh tế của liên minh 183
 - Nội dung chính trị của liên minh 185
 - Nội dung văn hóa – xã hội của liên minh 186
 - b. Phương hướng cơ bản xây dựng cơ cấu xã hội – giai cấp và tăng cường liên minh giai cấp, tầng lớp trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam ... 187

Chương 6: VẤN ĐỀ DÂN TỘC VÀ TÔN GIÁO TRONG THỜI KỲ QUÁ ĐỘ LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

I. Dân tộc trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Khái niệm, đặc trưng cơ bản của dân tộc 196
2. Chủ nghĩa Mác – Lênin về vấn đề dân tộc 201
 - a. Hai xu hướng khách quan của sự phát triển quan hệ dân tộc 201
 - b. Cương lĩnh dân tộc của chủ nghĩa Mác – Lênin 203
3. Dân tộc và quan hệ dân tộc ở Việt Nam 206
 - a. Đặc điểm dân tộc ở Việt Nam 206
 - b. Quan điểm và chính sách của Đảng, Nhà nước Việt Nam về vấn đề dân tộc ... 209
 - Quan điểm của Đảng về vấn đề dân tộc 209
 - Chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước Việt Nam 211

II. Tôn giáo trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Quan điểm của chủ nghĩa Mác – Lênin về tôn giáo 214
 - a. Bản chất, nguồn gốc và tính chất của tôn giáo 214
 - b. Nguyên tắc giải quyết vấn đề tôn giáo trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội..... 219
2. Tôn giáo ở Việt Nam và chính sách tôn giáo của Đảng, Nhà nước ta hiện nay 223
 - a. Đặc điểm tôn giáo ở Việt Nam 223
 - b. Chính sách của Đảng, Nhà nước Việt Nam đối với tín ngưỡng, tôn giáo hiện nay 225

III. Quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam

1. Đặc điểm quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam 228
 - a. Việt Nam là một quốc gia đa dân tộc, đa tôn giáo; quan hệ dân tộc và tôn giáo được thiết lập và củng cố trên cơ sở cộng đồng quốc gia – dân tộc thống nhất 229
 - b. Quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam chịu sự chi phối mạnh mẽ bởi tín ngưỡng truyền thống 230
 - c. Các hiện tượng tôn giáo mới có xu hướng phát triển mạnh tác động đến đời sống cộng đồng và khối đại đoàn kết toàn dân tộc 232
2. Định hướng giải quyết mối quan hệ dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam hiện nay 233
 - a. Tăng cường mối quan hệ tốt đẹp giữa dân tộc và tôn giáo, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc và đoàn kết tôn giáo là vấn đề chiến lược, cơ bản, lâu dài và cấp bách của Cách mạng Việt Nam 233
 - b. Giải quyết mối quan hệ dân tộc và tôn giáo phải đặt trong mối quan hệ với cộng đồng quốc gia – dân tộc thống nhất, theo định hướng xã hội chủ nghĩa 234
 - c. Giải quyết mối quan hệ dân tộc và tôn giáo phải bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của nhân dân, quyền của các dân tộc thiểu số, đồng thời kiên quyết đấu tranh chống lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo vào mục đích chính trị .. 235

Chương 7: VẤN ĐỀ GIA ĐÌNH TRONG THỜI KỲ QUÁ ĐỘ LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

I. Khái niệm, vị trí và chức năng của gia đình

1. Khái niệm gia đình.....	239
2. Vị trí của gia đình trong xã hội	241
a. Gia đình là tế bào của xã hội	241
b. Gia đình là tổ ấm, mang lại giá trị hạnh phúc, sự hài hòa trong đời sống cá nhân của mỗi thành viên	243
c. Gia đình là cầu nối giữa cá nhân với xã hội	243
3. Chức năng cơ bản của gia đình	245
a. Chức năng tái sản xuất ra con người.....	245
b. Chức năng nuôi dưỡng, giáo dục	246
c. Chức năng kinh tế và tổ chức tiêu dùng	247
d. Chức năng thỏa mãn nhu cầu tâm sinh lý, duy trì tình cảm gia đình	249

II. Cơ sở xây dựng gia đình trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Cơ sở kinh tế - xã hội	250
2. Cơ sở chính trị - xã hội	252
3. Cơ sở văn hóa	253
4. Chế độ hôn nhân tiến bộ	254
- Hôn nhân tự nguyện	254
- Hôn nhân một vợ một chồng, vợ chồng bình đẳng	255
- Hôn nhân được đảm bảo về pháp lý.....	256

III. Xây dựng gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội

1. Sự biến đổi của gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội	258
2. Biến đổi trong thực hiện các chức năng của gia đình.....	259
a. Chức năng tái sản xuất của con người	259
b. Chức năng kinh tế và tổ chức tiêu dùng	260
c. Chức năng giáo dục (xã hội hóa)	261
d. Chức năng thỏa mãn nhu cầu tâm sinh lý, duy trì tình cảm	262
3. Biến đổi trong các mối quan hệ gia đình	264
4. Phương hướng cơ bản xây dựng và phát triển gia đình Việt Nam trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội	266